

X **Сте́ла Илиева**

Сте́ла Илиева

Директор на РИОСВ - Шумен

Подписано от: Stela

Ilieva

ДОКЛАД

Относно: Извършена комплексна проверка на „Алкомет” АД – инсталация за производство на изделия от алуминиев прокат, валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави, гр. Шумен

На **11.03.2026 г.** беше извършена комплексна проверка на „Алкомет” АД – инсталация за производство на изделия от алуминиев прокат, валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави, гр. Шумен, Втора индустриална зона във връзка с прилагането, спазването и изпълнението на изискванията на законодателството, свързано с опазването на околната среда, регламентирани в ЗООС и специализираните (секторни) закони: Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Наредбата за реда и начина на съхранение на химични вещества и смеси, Регламенти REACH и CLP, контрол на веществата, които нарушават озоновия слой и флуорираните парникови газове и контрол на отпадъчните води във връзка с прилагане на Закона за водите (ЗВ), и съгласно Инstrukция за планиране и отчитане на контролна дейност на РИОСВ, утвърдена от Министъра на ОСВ, във връзка с чл. 148 от ЗООС.

Проверката е съгласно Заповед № 77/09.03.2026 г. на Директора на РИОСВ – гр. Шумен.

Цел на проверката:

1. Проверка във връзка с прилагане на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове;
2. Проверка на видовете и количествата на химичните вещества и смеси, които се използват за производствени нужди; Регламент REACH; Регламент CLP;
3. Проверка във връзка с прилагане на Закона за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите нормативни актове;
4. Проверка във връзка с прилагане на Закона за водите и подзаконовите нормативни актове;
5. Проверка по изпълнение на условията, поставени в Решение № ШУ-01-ПР/2024 г. за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Подробности за обхвата на проверката и инсталациите/дейностите на обекта, които са проверени:

- Проверка във връзка с изпълнение на изискванията на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки и Наредбата за определяне реда и размера за заплащане на продуктови такси, за продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци; проверка на документацията по изпълнение на Регламент 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци;
- Проверка на видовете и количествата на химичните вещества и смеси, които се използват за производствени нужди; проверка на документацията по изпълнение на Регламент REACH;
- Проверка във връзка с изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове; източници на вредни емисии, изпускани в атмосферния въздух;
- Проверка на състоянието на съществуващи пречиствателни съоръжения за отпадъчни води; документи по управление на водите.

Предмет на дейност на дружеството: дружеството е с предмет на дейност производство на производство на алуминиев прокат, валцови и пресови изделия от алуминий и алуминиеви сплави.

Режим на работа на обекта: непрекъснат

Отразени в КП факти и обстоятелства, констатирани нарушения на екологичното законодателство:

Управление на отпадъците

Дружеството пуска на пазара на Р. България опакована готова продукция и се явява задължено лице по чл. 14 от ЗУО, като изпълнява задълженията си чрез участие в колективна система, представена от организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Представиха се договор и Удостоверение, издадено от ООп на „Алкомет“ АД за членство в колективна система по чл. 14, ал. 2, т. 2 от ЗУО. Изготвят се месечни справки-декларации за пуснатите на пазара количества опаковки по реда на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса, при проверката бяха представени всички изискуеми документи, съгласно Наредбата за реда и размера за заплащане на продуктова такса. В производствената дейност на дружеството се използват гориво-смазочни материали, през 2025 г. и 2026 г. дружеството е извършило внос от Турция на охлаждащо-смазочна течност. Представиха се Договор с организация по оползотворяване за участие в колективна система по чл. 14, ал. 2, т. 2 от Закона за управление на отпадъците, месечни справки декларации и Удостоверение.

Извърши се проверка по Регламент 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци, като по данни от Национална информационна система „Отпадъци“ (НИСО) през 2025 г. на площадката са приети отпадъци с кодове 12 01 03 от Северна Македония, 17 04 02 от Северна Македония и Турция, 19 12 03 от Саудитска Арабия и Норвегия, като отпадъците са оползотворени на площадката с код на дейността R4, през годината е извършван износ на генериран отпадък на площадката с код 10 10 03 в Германия, Полша, Италия и Румъния за дейност R4. През 2026 г. до момента на проверката е извършен внос на отпадъци с кодове 12 01 03 от Северна Македония и 17 04 02 от Турция, извършен е износ на отпадък с код 10 10 03 в Румъния. За приетите и предадени отпадъци се представиха документи по Приложение № 7 от Регламент 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци за извършения внос и износ на отпадъци, придружени с международни товарителници.

Годишните отчети по отпадъци за 2025 г. са подписани и подадени в НИСО.

Опасни химични вещества и смеси

Извършен беше контрол върху химичните вещества, употребявани и съхранявани в дружеството във връзка с нормативните изисквания. Не се установи наличие и употреба на химични вещества и смеси по Приложение XVII и Приложение XIV на REACH.

Дружеството е определено, като професионален краен ползвател, „икономически оператор“ и вносител установен в ЕС по Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара и съответствието на продуктите. Дружеството изпълнява задълженията си на „потребител по веригата“. Изпълнява се задължението да се събира и държи на разположение цялата информация, използвана за целите на класифицирането и етикетирането съгласно CLP. Веществата и смесите се съхраняват в оригиналните си опаковки, подходящо етикетирани. Не се установи нарушение. Представен беше актуален инвентаризационен списък на химичните вещества. Извършена е предварителна регистрация на шест вещества – алуминий в тонажна група над 1000 т годишно с краен срок за регистрация 2010 г, магнезий, мед, желязо, манган, силиций с краен срок за регистрация 31.05.2018 г., в тонажна група 10-100 т годишно. „Алкомет“ АД е извършило същинска регистрация през REACH-IT на 1 вещество - алуминий, представено е регистрационно досие в тонажна група над 1000 т годишно от 21.06.2012 г. За веществата, подлежащи на регистрация, е извършена нотификация на Европейското бюро по химикали, съгласно Регламент 1272/2008 (CLP) през 2010 г.

Беше извършена проверка на местата на съхранение на химични вещества и смеси. Не се установи неправилно съхранение. Поддържа се и актуализира при необходимост списък на доставчици и клиенти на дружеството, които бяха представени по време на проверката.

Разработени са и се прилагат инструкции и програми за обучение на лицата, отговорни за съхранение на химични вещества и смеси. При проверката се представиха информационни листи за безопасност на използваните опасните химични вещества и смеси, дезинфектанти, спомагателни материали и горива, същите са съобразени и отговарят на Регламент 2020/878.

При извършения оглед на Склад Материали, в който са обособени 3 складови зони, се установи, че са поставени указателни табели - пиктограми, указващи категориите на опасност на съхраняваните химикали в помещенията за съхранение на химични вещества и смеси, съгласно нормативните изисквания, обособени са отделни клетки за съхранение на вещества и смеси с химичен характер за които се изисква самостоятелно съхранение. Съхранението на химични вещества и смеси отговаря на условията за съхранение, посочени в информационните листове за безопасност ИЛБ и Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси, съгласно чл.46 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Изготвена е оценка за безопасност на съхранението на опасни химични вещества и смеси, издадена е заповед за определяне на отговорните лица за съхранение на химични вещества и смеси, отговорни за ограничения достъп в складовете.

Дружеството има разработен „Аварийен план за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при извънредни ситуации, възникнали на територията на „Алкомет“ АД – гр. Шумен”, актуализиран октомври 2023 г. В Аварийния план са идентифицирани отделните рискови ситуации и са определени действията на персонала при различни видове извънредни ситуации, разписани са задълженията и отговорните структури и лица за изпълнение на предвидените мерки за възможно най-бързо и безопасно справяне със съответната аварийна обстановка. За предприятието има изготвени и утвърдени процедура „Готовност за реагиране при извънредни ситуации“. Разработени са и се прилагат: оценка на риска от аварии при извършване на организационни и технически промени; отстраняване или ликвидиране на последствията при залпови замърсявания на отпадъчните води; готовност и реагиране при извънредни ситуации; пускане и спиране на пречиствателните съоръжения при преходни и аномални условия на работа.

Във връзка с това, че предприятието употребява и съхранява химични вещества и съгласно чл. 103, ал. 1 на ЗООС с цел предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за живота и здравето на хората и за околната среда, като оператор на съществуващо предприятие и/или съоръжение, в което са налични опасни вещества по приложение № 3, е извършена класификация на предприятието и/или съоръжението в съответствие с критериите по приложение № 3 и е документирана извършената класификация. Издадено е решение № РИОСВ Шумен-ДППГА-01-П-ШУ(10)/2024 г. Извършена е актуализация на уведомление за класификация на „Алкомет“ АД по чл. 103, ал. 5 от ЗООС, във връзка с промяна в списъка на опасните химични вещества от Приложение № 3 на ЗООС, с което предприятието запазва класификацията като „предприятие с нисък рисков потенциал“, потвърдено с писмо на Изпълнителния директор на ИАОС с изх. № УК-3549 от 13.12.2024 г. В РИОСВ е представен актуализиран Доклад за политика за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на „Алкомет“ АД, разработен в изпълнение на изискванията на чл. 106, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), както и в съответствие с Приложение № 2 към чл. 11, ал. 1 от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях (приета с ПМС № 2/ 11.01.2016г., изм. и доп. ДВ бр. 62 от 05.08.2022г.). Издадено е Решение № РИОСВ Шумен-ППГА-01-А1-ШУ(10) /2025г.

По време на проверката беше допълнено Приложение № 3 Формат на досие за задължените лица по REACH и CLP, поддържано от РИОСВ. Беше представено актуално от 26.01.2026 г. Приложение № 2, Формат на досие за задължените лица по REACH и CLP, поддържано от РИОСВ от Указания на МОСВ за контролна дейност по Регламенти REACH и Регламент /ЕО/№1272/2008г., относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси/ (CLP).

Не се установи нарушение на законодателството по отношение на съхранението, производството и употребата на химични вещества и смеси и управление на риска.

Атмосферен въздух

Извършена беше проверка във връзка с издадено на дружеството Разрешително за емисии на парникови газове (РЕПГ), което обхваща Инсталация за производство на алуминиев прокат и

изделия от алуминий с обща номинална топлинна мощност 80,769 MW (47 точкови източника и 3 броя съоръжения с неорганизираните емисии – генератори за горещ въздух), като 8 броя от описаните в разрешителното източници на емисии не са действащи. При проверката на място се установи, че описаните в плана за мониторинг към Разрешителното измервателни устройства на горивните и материални потоци отговарят на използваните такива по тип и местоположение. Съгласно изискванията на Наредба за условията, реда и начина за изготвяне на докладите и за верификация на докладите на операторите на инсталации и на авиационните оператори и за изготвяне и проверка на заявления на нови участници дружеството е изготвило доклад за количествата емисии на въглероден диоксид (CO₂) за 2025 г., който е изпратен за предварителен преглед от одитора и предстои верификация на място. След това същият ще бъде представен в ИАОС, гр. София в срок до 31.03.2026 г.

Дружеството е изготвило формуляр за равнището на активност на инсталацията за 2025 г., същият след верификация ще бъде представен в МОСВ, гр. София.

Във връзка с изискванията на Наредба № 1 от 17.02.2017 г. за реда и начина за обучение и издаване на документи за правоспособност на лица, извършващи дейности с оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, както и за документирането и отчитането на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове Дружеството е представило отчет за 2025 г. в регламентирания за това срок, чрез Информационната система за събиране и обработване на данни за флуорсъдържащите парникови газове - <https://fpg.eea.government.bg/>.

При проверката се установи, че на територията на обекта има инсталирани и функциониращи 14 бр. термопомпи, 1 бр. хладилна и 18 бр. климатични системи, работещи с фреон R 404A, R 407C, R 410A, R 32 и R 134a. Представиха се Досиета на системите с отразени проверки за течове през 2025 г. Сервизното обслужване на инсталациите се извършва от лица, притежаващи Документи за Правоспособност, изд. от ББК – машиностроене, гр. София. Поставени са информационни табелки на всички системи, съдържащи изискуемата информация по Регламент (ЕС) № 2024/573.

Опазване на водите

Площадката на „Алкомет“ АД, гр. Шумен е водоснабдена за питейно-битови и промишлени цели и с цел охлаждане от 2 бр. собствени водоизточници – сондажни кладенци. Водовземането се извършва при условията на действащи Разрешителни за водовземане от подземни води чрез съществуващи водовземни съоръжения, издадени от Директора на Басейнова дирекция „Черноморски район“, гр. Варна.

На територията на производствената площадка на дружеството се формират четири потока отпадъчни води – производствени, охлаждащи, битово-фекални и дъждовни. За пречистването им са в експлоатация следните съоръжения - локална пречиствателна станция за отпадъчни води от цех „Пресов“, локална пречиствателна станция за отпадъчни води към цех „Валцов“ и модулна пречиствателна станция за смесен поток отпадъчни води – битово-фекални, производствени (от цех „Пресов“ и цех „Валцов“) и охлаждащи (от цех „Валцов“). Смесеният поток пречистени отпадъчни води се зауства в река Теке дере в определената точка на заустване, съгласно издаденото на дружеството Комплексно разрешително (КР) № 341-Н1/2012 г., актуализирано с Решение № 341-Н1-ИО-А5/2022 г.

При проверката се установи, че всички пречиствателни съоръжения за отпадъчни води работят в нормален технологичен режим. За всяко пречиствателно съоръжение е изготвен отделен формуляр, в който се документират резултатите от провеждания мониторинг. Попълват се дневници, не са установени несъответствия. Контролира се и техническото състояние на всяко от съоръженията, няма случаи на констатирани несъответствия.

Количеството на формираните отпадъчни води се измерва по потоци, чрез монтирани четири измервателни устройства – след всяко пречиствателно съоръжение и в последна шахта на територията на площадката на „Алкомет“ АД.

Дружеството провежда мониторинг на смесения поток отпадъчни води (производствени, охлаждащи, битово-фекални и дъждовни), заустван в р. Теке дере, и на производствените отпадъчни води в пунктовете за мониторинг, определени в Условията от Комплексното разрешително. Пробовземането и анализите се извършват от акредитирана лаборатория. Анализите обхващат всички определени за контрол показатели. Веднъж годишно се провежда мониторинг за наличие на живак в отпадъчните води – няма установено наличие.

Протоколите от изпитване се представят в РИОСВ-Шумен. От извършения от „Алкомет“ АД собствен мониторинг през 2025 г. и 2026 г. до момента на проверката не са установени случаи на неспазване на определените в КР емисионни норми и ограничения на контролираните показатели.

Превантивна дейност

Извърши се проверка по изпълнение на условията в постановено от РИОСВ - гр. Шумен Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС № ШУ-01-ПР/2024 г. за ИП „Разширяване на продуктивния микс, чрез инсталиране на линия за непрекъснато леене, линии за производство на профили, универсален, фолиев стан и съпътстващи съоръжения“ в поземлени имоти с идентификатори 10176.502.38, 10176.502.48, 10176.502.49, 10176.502.53, 10176.502.59 и 10176.502.68 по КК на с. Васил Друмев, общ. Шумен с НТП: „За черната и цветната металургия”.

При извършения оглед на площадката се установи, че се извършват монтажни дейности по инсталиране на линия за производство на профили, тръби и пръти към 4 500 тона преса в Пресов цех и инсталиране на линия за пасивиране на алуминиеви профили в Цех за механична обработка на профили – монтирани са част от съоръженията и предстои доизграждане на линиите. Другата част от инвестиционното предложение, включваща: Линия за непрекъснато леене - 1 брой 40 тонна пламъчно-отражателна газова пещ с 1 брой 30 тонен миксер в нов Леярен цех 2; Монтиране на трета леярска маса към линия, за полунепрекъснато леене тип Wagstaff в цех Леярен; Инсталиране на линия за производство на профили, тръби и пръти към 2 600 тона преса в Пресов цех и Водоохладителни кули за оборотни води - 3 броя не са налични на територията на дружеството. Предстои доставяне и монтиране. Универсалният фолиев стан и съпътстващите съоръжения са били предмет на друго инвестиционно предложение, за което е постановено от РИОСВ – Шумен Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС № ШУ-18-ПР/2023 г. за ИП „Монтиране на нов фолиев стан и съпътстващи съоръжения във Валцов цех 2; инсталиране на индукционна и ротационна пещи за рециклиране на алуминий съдържащи материали; монтиране на аспирационни системи в цех Леярен и цех за Механична обработка на профили; инсталиране на система за втечен пробан-бутан (LPG) в рамките на производствената площадка на „Алкомет“ АД“ и са оценени в него.

В Изпълнение на поставените условия в Решение № ШУ-01-ПР/2024 г. „Алкомет“ АД има подадено Заявление за издаване на комплексно разрешително за промените, определени в Решение № ШУ-01-ПР/2024 г. за преценяване на необходимостта от ОВОС и Решение № ШУ-18-ПР/2023 г. за преценяване на необходимостта от ОВОС. В РИОСВ-Шумен е постъпило уведомление от ИАОС гр. София до Община Шумен за осигуряване на обществен достъп до проекта на комплексно разрешително.

От огледа на място се установи, че описаните в упоменатото по-горе Решение съоръжения и линии за производство на профили не са напълно изградени, не са монтирани напълно и описаните съоръжения. В тази връзка условията в посоченото Решение към датата на проверката не могат да бъдат приложени. След изграждане на всички източници на емисии със съответните ИУ и преди въвеждане на обекта в експлоатация, оператора ще уведоми РИОСВ-Шумен за съгласуване на точки за вземане на проби емисии.

Заключения за съответствието на обекта с изискванията на екологичното законодателство.

Няма констатирани нарушения при проверката и замърсяване на околната среда, във връзка с което не са дадени предписания и не са предприети административно-наказателни мерки. Няма неизпълнени предписания от предходни проверки.

13.03.2026 г.